

Kuva Sanna Liiri

Hevoset valvontaeläinlääkärin työssä

Millainen on valvontaeläinlääkärin toimenkuva, ja millaista työtä hän tekee? Miten hän toimii saadessaan ilmoituksen eläinten huonosta kohtelusta? Mitä tallitarkastukseen kuuluu? Näihin ja moneen muuhun kysymykseen vastasi Kymen-Karjalan Hevosnomistajat ry:n kevätkokouksessa vierailut Kouvolan kaupungin valvontaeläinlääkäri Laura Ölander.

Ennen valvontaeläinlääkärin toimeen tarttumistaan Laura on ehtinyt työskennellä mm. kunnaneläinlääkärin sijaisena. Hän on harrastanut ratsastusta yli kymmenen vuotta, minkä lisäksi hän kertoi Australiassa asuessaan toimineensa myös rodeo-, karja- ja laukkahevosten parissa. Ratsastustaustansa lisäksi hän on aktiivinen koiraharrastaja.

Viranomaisvalvonta ja potilastyö erillään

Valvontaeläinlääkärin toimenkuva ja valtuudet nojaavat vahvasti lainsäädäntöön. Oma mielipide ja mutua-tuntuma eivät saa saada tässä työssä sijaa. Mikäli valvontaeläinlääkäri määrää toimenpiteitä, toimille pitää löytyä perusteet eläinsuojelulaista.

Aiemmin kunnaneläinlääkäreiden tehtä-

viin kuului muun työn ohella myös alueen eläinsuojeluvalvonta. Eläinsuojelu toki sisältyy edelleen myös kunnaneläinlääkärin työhön. Valvontaeläinlääkäri ei tee lainkaan praktiikkaa vaan ainoastaan virkatehtäviä, jolloin viranomaisvalvonta ja potilastyö pysyvät erillään, eikä kunnaneläinlääkärin tarvitse valvoa omia potilaitaan.

Mitä valvontaeläinlääkäri tekee?

Paitsi ilmoitusten perusteella tehtävät ilmoitukset, valvontaeläinlääkärin tehtäviin kuuluu myös mm. eläintautien vastustamiseen sekä ammattimaiseen, ilmoituksenvaraiseen eläintenpitoon liittyviä tarkastuskäyntejä ja sivutuotelain valvomista (esim. haaskat).

- Valtaosin työpäiväni täyttyvät epäilyjen perustuviin ilmoituksiin vastaamisesta sekä

niiden perusteella tehtävistä eläinsuojelutarkastuksista. Lisäksi aikaa kuluu paljon toimistolla paperitöiden lomassa sekä poliisilaitoksella ja käräjillä, Ölander toteaa.

Ilmoituksia tehdään paljon, ja niihin sisältyy myös paljon aiheettomia ilmoituksia.

- Mielestäni ilmoituskynnyksen pitääkin olla matala, jotta myös ne todella vakavat eläinsuojelutapaukset saadaan kiinni, Ölander toteaa.

Yleisimmät ongelmat

Laura kertoi, että hänen tyypillisen asiakkaansa ongelmat eivät liity pelkästään eläintenpitoon, vaan samat henkilöt ovat usein myös poliisin ja sosiaalitoimen asiakkaita.

- Eläinsuojeluongelmat kulkevat usein käsi kädessä muiden ongelmien kanssa.

Kuva Sanna Liiri

Eläimiä ei ehkä tieteen tahtoon rääkätä, mutta esimerkiksi avioeroa seurannut vakava masennus voi ajaa henkilön syviin ongelmiin, jolloin eläinten hoitokin jää, Ölander kuvailee.

- Hevosiin liittyen useimmin vastaan tulevat ongelmat ovat esimerkiksi, ettei hevosille ole asianmukaisia pitopaikkoja tai minkäänlaista tallia lainkaan tai rakenteet ovat eläimille vaarallisia. Ruokinta ja hoito, esimerkiksi kavioista huolehtiminen, on lyöty laimin, hän kertoo.

Mitä tarkastuksessa katsotaan?

Suurimman osan käynneistä valvontaeläinlääkäri tekee yksin. Joskus työparina on kunnan- tai läänineläinlääkäri, terveystarkastaja tai ympäristöpuolen valvoja. Valvontaeläinlääkäri voi pyytää käynnilleen myös viranomaistukea poliisilta, jos hän pelkää oman turvallisuutensa puolesta. Hän havainnoi käynnillään eläinten ja niiden tilojen kuntoa. Tarkastuspöytäkirjaan merkitään kaikki havainnot tai toisaalta moitteettomat olot, ja eläintenpitäjä saa itselleen todistuksen asiasta.

- Jos lainvastaisia tai eläintä vaarantavia ongelmia ei ole, mutta huomaa joitain puutteita, kirjaan ylös suosituksia ja ehdotuksia eläinten olojen kohentamiseksi. Tällainen ehdotus voi olla esimerkiksi, että

olisi hyvä jos hevosilla olisi jatkuvasti vettä tarjolla. Työni on hyvin suurilta osin neuvontaa, hän toteaa.

Jos taas käynnissä on selkeä kriisi, esimerkiksi tilanne on niin paha että eläin pitää lopettaa heti tai siirtää muualle hoitoon, valvontaeläinlääkäri voi määrätä näin tehtäväksi. Tällöinkin toimille pitää olla lainmukaiset perusteet.

Tallien tilavaatimuksista on kohistu hevospiireissä paljon. Pahimmat kauhuskeenaariot kuvaavat tallin saavan purkutuumion jo parin millin tai sentin puutteista, vaikka tallissa olisivat asiat muuten kunnossa. Ölander vakuuttaa, että näin se ei todellisuudessa mene. Tarkastuskäynnillä mitat pitää toki tarkistaa.

- Valvonnan ja määräysten pitää olla kaikille samanlaiset. En voi kieltää yhdeltä ja sallia samaa toiselle, hän kertoo.

Ilmoituksenvarainen eläintenpito

Eläinsuojelulain mukaan ammattimaisesta tai muutoin laajamittaisesta seura- ja harastuseläinten pidosta (esim. kasvattaminen, tallipaikkojen vuokraaminen, hevosten valmennus- ja koulutuspalvelut) on tehtävä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa harjoitetaan. Tallinpitäjä on ilmoitusvelvollinen, jos täysikasvuisia hevosia tai poneja on tallissa

vähintään kuusi tai jos toiminta on muutoin kaupallista.

Ilmoituksenvaraiset tallit kuuluvat säännöllisen valvonnan piiriin ja niille tehdään ns. tallitarkastuksia. Tallitarkastuksilla tarkastetaan eläinsuojelulain, eläinsuojeluasetuksen ja valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia. Vaikka valvontaeläinlääkäri tekeekin epäilyyn perustuvat tarkastukset useimmiten ennalta ilmoittamatta, tallitarkastusten ajankohta sovitaan aina etukäteen tallinpitäjän kanssa.

- Tallitarkastuksia on viime vuoden aikana tehty silloin kuin ehtii, koska epäilyyn perustuvat tarkastukset ajavat tärkeysjärjestyksessä rutiinitarkastusten ohi, Ölander toteaa.

Viivi Huuskonen

Lähteet ja lisälukemista:

Finlex.fi: Eläinsuojelulaki

Finlex.fi: Eläinsuojeluasetus

Finlex.fi: Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta

Evira.fi: Eläinsuojelu ja eläinten pito

Evira.fi: Ilmoituksenvarainen eläintenpito